

NKK1.0912.5.2023.4.ES
Warszawa, 12 czerwca 2023

Pani
Barbara Przybył-Hac
Dyrektor
Centralnego Ośrodka Badań Jakości
w Diagnostyce Laboratoryjnej
w Łodzi

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Jednostka kontrolowana: Centralny Ośrodek Badań Jakości w Diagnostyce Laboratoryjnej,
ul. Gdańska 80, 90-613 Łódź (dalej: Ośrodek lub COBJDL).

Jednostka kontrolująca/departament: Ministerstwo Zdrowia, Departament Nadzoru
i Kontroli, ul. Miodowa 15, 00-952 Warszawa.

Kontrolę przeprowadziły:

- Ewa Szewczyk – główny specjalista w Departamencie Nadzoru i Kontroli Ministerstwa Zdrowia, działająca na podstawie upoważnienia 94/2023 ważnego w okresie od 3 do 28 kwietnia 2022 r.,
- Anna Dobrydnio – starszy specjalista w Departamencie Nadzoru i Kontroli Ministerstwa Zdrowia, działająca na podstawie upoważnienia nr 93/2023 ważnego w okresie od 3 do 28 kwietnia 2022 r.

Temat kontroli: Wybrane aspekty funkcjonowania jednostki, w szczególności: gospodarka finansowa i prawidłowość wydatkowania środków publicznych, polityka kadrowa, realizacja zadań statutowych.

Okres objęty kontrolą: 2021 r. – 2022 r.

Czynności kontrolne przeprowadzono w trybie zwykłym, na podstawie art. 6 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej¹.

Celem kontroli było dokonanie oceny gospodarki finansowej i prawidłowości wydatkowania środków publicznych, polityki kadrowej oraz realizacji zadań statutowych Ośrodka.

COBJDL jest państwową jednostką budżetową podległą ministrowi właściwemu do spraw zdrowia. Ośrodek został powołany zarządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 11 czerwca

¹ t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 224.

2010 r.². COBJDL działa na podstawie Statutu oraz Regulaminu organizacyjnego stanowiących odpowiednio załączniki nr 1 i 2 do ww. Zarządzenia.

Dyrektorem Ośrodka od dnia 6 marca 2017 r. jest Pani dr n. med. Barbara Przybył-Hac.

Główną księgową Ośrodka od dnia 1 maja 2015 r. była Pani Krystyna Barańska.

I. Ocena kontrolowanej jednostki.

Działania Ośrodka w badanym okresie oceniono pozytywnie z nieprawidłowościami.

Na ogólną ocenę kontrolowanej działalności Ośrodka składały się poniższe oceny cząstkowe poszczególnych obszarów podlegających badaniu.

Obszar **gospodarki finansowej** oraz wydatkowania środków publicznych oceniono pozytywnie z nieprawidłowościami.

Pozytywnie oceniono:

- działania w zakresie planowania i wykonania planu finansowego Ośrodka,
- terminowość przekazywania dochodów Ośrodka na rachunek dochodów centralnego rachunku bieżącego budżetu państwa,
- udzielanie zamówień publicznych oraz prowadzenie postępowań o wartości nieprzekraczającej kwoty 130.000,00 zł na podstawie wewnętrznych uregulowań.

Nieprawidłowości dotyczyły następujących obszarów:

- nie dokumentowano przeprowadzenia przez Główną księgową kontroli wstępnej, o której mowa w art. 54 ust. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych³ (dalej: ustawa o finansach publicznych),
- wystąpiły przypadki niekompletnego opisywania dowodów księgowych,
- nie dokonano aktualizacji zasad (polityki) rachunkowości Ośrodka w zakresie planu kont oraz w zakresie wartości środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych umożliwiające jednorazowe zaliczenie wydatków na nabycie tych środków lub wartości do kosztów uzyskania przychodów do obowiązujących przepisów,
- wystąpiły przypadki klasyfikowania wydatków niezgodnie z klasyfikacją paragrafów i środków określoną w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych⁴ (dalej: rozporządzenie w sprawie klasyfikacji),
- wystąpiły przypadki nieterminowego przekazania sprawozdań budżetowych,
- funkcjonujący w Ośrodku program księgowy nie umożliwiał rzetelnej prezentacji wydatków w podziale na paragrafy określone w rozporządzeniu w sprawie klasyfikacji.

Obszar **polityki kadrowej** oceniono pozytywnie z nieprawidłowościami. Pozytywnie oceniono zgodność zasad wynagradzania pracowników z obowiązującymi w tym zakresie regulacjami oraz niezawieranie z pracownikami Ośrodka umów cywilnoprawnych.

Regulamin organizacyjny Ośrodka powinien zostać dostosowany do aktualnej struktury zatrudnienia.

Ustalono, że od końca 2021 r. w Ośrodku jedna osoba, tj. Dyrektor COBJDL, posiadała kwalifikacje merytoryczne diagnosty laboratoryjnego. Mając na uwadze liczbę laboratoriów

² Dz. Urz. Min. Zdrow., poz. 45, zmienione zarządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 31 sierpnia 2017 r. – Dz. Urz. Min. Zdrow., poz. 88.

³ Dz. U. z 2021 r., poz. 305 z późn. zm.

⁴ Dz. U. z 2022 r., poz. 513.

biorących corocznie udział w programach zewnętrznej oceny jakości badań laboratoryjnych realizowanych przez COBJDL oraz w celu usprawnienia funkcjonowania działalności Ośrodka należy rozważyć wzmocnienie obsady w tym zakresie.

W obszarze **działalności statutowej** pozytywnie oceniono:

- organizowanie i realizację międzylaboratoryjnej kontroli jakości badań w diagnostyce laboratoryjnej oraz ocenę jakości stosowanych metod,
- przygotowywanie i dostarczanie laboratoriom uczestniczącym materiałów kontrolnych,
- gromadzenie i archiwizowanie danych uzyskanych w wyniku przygotowywania i dostarczania laboratoriom materiałów kontrolnych,
- opracowywanie danych uzyskanych w wyniku przygotowywania i dostarczania laboratoriom materiałów kontrolnych i wystawianie ocen indywidualnych uczestników sprawdzianów,
- wydawanie zaświadczeń laboratoriom uczestniczącym, prowadzenie ich ewidencji oraz inne działania określone w odrębnych przepisach,
- opracowywanie i publikowanie zbiorczych ocen wyników uzyskiwanych przez laboratoria uczestniczące w programach Ośrodka,
- ocenę metod stosowanych w laboratoriach diagnostycznych,
- rozpowszechnianie zasad dobrej praktyki badań laboratoryjnych.

W okresie objętym kontrolą COBJDL prowadził działalność szkoleniową w zakresie propagowania wiedzy dotyczącej wiarygodności wyników badań laboratoryjnych wykonywanych w medycznych laboratoriach diagnostycznych.

II. Gospodarka finansowa i wydatkowanie środków publicznych.

1. Zasady (polityka) rachunkowości a obowiązujące regulacje prawne.

Ośrodek posiadał dokumentację opisującą przyjęte zasady (politykę) rachunkowości, wprowadzone zarządzeniem nr 2/2018 Dyrektora z dnia 3 kwietnia 2018 r., która zawierała elementy wymagane na podstawie art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości⁵. Politykę rachunkowości na mocy ww. zarządzenia wprowadzono od dnia 3 kwietnia 2018 r., czym naruszono zapisy art. 8 ust. 2 ustawy o rachunkowości, zgodnie z którym zmiana stosowanych rozwiązań może nastąpić w ciągu roku obrotowego, jednak zmiany te mogą nastąpić ze skutkiem od pierwszego dnia roku obrotowego. Powyższe zarządzenie zostało zmienione aneksem z dnia 1 września 2021 r., który obowiązywał od dnia 1 stycznia 2021 r.

Ponadto, w polityce rachunkowości przy zaliczeniu składników majątkowych do środków trwałych lub wartości niematerialnych i prawnych przyjęto wartość początkową powyżej 3.500,00 zł, natomiast zgodnie z ustawą z dnia 27 października 2017 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz ustawy o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne⁶, od początku 2018 r. obowiązywał przepis, zgodnie z którym limit wartości środków trwałych lub wartości niematerialnych i prawnych umożliwiający jednorazowe zaliczenie wydatków na nabycie tych środków lub wartości do kosztów uzyskania przychodów został podwyższony z 3.500,00 zł do 10.000,00 zł.

⁵ Dz. U. z 2021 r. poz. 217, z późn. zm.

⁶ Dz. U. poz. 2175, z późn. zm.

Polityka rachunkowości zawierała plan kont opracowany na podstawie rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej⁷ (dalej: rozporządzenie w sprawie rachunkowości oraz planów kont). W toku kontroli ustalono jednak, że plan kont w polityce rachunkowości nie był tożsamy z kontami księgowymi funkcjonującymi w Ośrodku⁸. Poniżej przedstawiono zestawienie różnic:

Tabela 1.

Polityka rachunkowości	Wykaz kont księgi głównej	Rozporządzenie w sprawie rachunkowości oraz planów kont
Brak konta dochodów jednostki	131 – rachunek dochodów	Konto 131 dotyczy rachunku bieżącego samorządowych zakładów budżetowych, rachunek dochodów jednostek budżetowych powinien być prowadzony na koncie 132- Rachunek dochodów jednostek budżetowych
202 – Rozrachunki z dostawcami z tytułu realizacji inwestycji	Brak konta	Brak konta
Brak konta	224 – rozliczenie wydatków niewygasających (od 2022 r.)	224 – rozliczenie dotacji budżetowych oraz płatności z budżetu środków europejskich
Brak konta	904 – rozliczenie środków niewygasających (od 2022 r.)	Brak konta
981 – wykonywane zadania	981 – wykonywane zadania	981 – Plan finansowy niewygasających wydatków

Różnice w nazewnictwie stosowanych kont księgowych w stosunku do wymienionych w zasadach (polityce) rachunkowości oraz nieuwzględnienie w nich części funkcjonujących kont stanowią brak aktualizacji zasad (polityki) rachunkowości Ośrodka w zakresie planu kont. Powyższym naruszono postanowienia art. 10 ust. 2 ustawy o rachunkowości, co należy ocenić negatywnie.

Ustalono, że funkcjonujący w Ośrodku program księgowy umożliwiał generowanie raportów obrotów poszczególnych kont księgowych, raportów dotyczących planu finansowego wydatków budżetowych (konto 980) oraz zaangażowania wydatków budżetowych roku bieżącego (konto 998) w rozbiciu na poszczególne paragrafy określone

⁷ Dz. U. z 2020 r., poz. 342.

⁸ Na podstawie raportu obrotów wybranych kont z programu księgowego Finka-FK.

w rozporządzeniu w sprawie klasyfikacji, natomiast nie było możliwe wygenerowanie raportów dotyczących poniesionych wydatków z konta 130 w poszczególnych paragrafach określonych w rozporządzeniu w sprawie klasyfikacji. Powyższym naruszono postanowienia § 20 ust. 1 pkt 4) lit b) rozporządzenia w sprawie rachunkowości oraz planów kont.

W COBJDL opracowano i wdrożono również zasady obiegu i kontroli dokumentów finansowo-księgowych⁹ (dalej: Zasady obiegu dokumentów) opisujące przyjęte zasady sporządzania, kontroli i obiegu dokumentów księgowych. W dokumencie opisano zasady kontroli merytorycznej, formalno-rachunkowej dokumentów, a także zasady prowadzenia kontroli wstępnej przez Główną księgową, o której mowa w art. 54 ust. 3 ustawy o finansach publicznych.

2. Prawdliwość opisywania dowodów księgowych.

Na wybranej próbie 20 dowodów księgowych sprawdzono spełnienie wymogów określonych w art. 21 ust. 1 ustawy o rachunkowości. Ustalono, że na 3 dowodach nie odnotowano stwierdzenia sprawdzenia i zakwalifikowania dowodu do ujęcia w księgach rachunkowych przez wskazanie miesiąca oraz sposobu ujęcia dowodu w księgach rachunkowych (dekretacja) wraz z podpisem osoby odpowiedzialnej za te wskazania, czym naruszono art. 21 ust. 1 pkt 6 ustawy o rachunkowości. Na 12 dowodach nie potwierdzono przeprowadzenia kontroli merytorycznej oraz na 3 dowodach nie potwierdzono przeprowadzenia kontroli formalno-rachunkowej, co było niezgodne z Zasadami obiegu dokumentów część IV Kontrola dokumentów.

Ustalono również, że na żadnym dokumencie księgowym nie udokumentowano przeprowadzenia przez Główną księgową kontroli wstępnej, o której mowa w art. 54 ust. 3 ustawy o finansach publicznych, oraz w Zasadach obiegu dokumentów część III Gospodarka finansowa w jednostce. Stwierdzenia sprawdzenia i zakwalifikowania dowodu do ujęcia w księgach nie można uznać za wystarczające w jednostkach sektora finansów publicznych, nie potwierdza to chociażby zgodności z planem finansowym. Zgodnie z wymaganiami art. 54 ustawy o finansach publicznych do obowiązków głównego księgowego należy przeprowadzenie wstępnej kontroli zgodności operacji gospodarczych i finansowych z planem finansowym oraz kompletności i rzetelności dokumentów dotyczących operacji gospodarczych i finansowych. Artykuł 54 ust. 3 ustawy o finansach publicznych nakazuje głównemu księgowemu potwierdzenie przeprowadzenia wstępnej kontroli poprzez złożenie jego podpisu na dokumentach (dowodach księgowych) dotyczących danej operacji. Potwierdzeniem przeprowadzenia kontroli wstępnej przez głównego księgowego będzie więc np. opis: „Sprawdzono w zakresie określonym w art. 54 ust. 3 ustawy o finansach publicznych”, „Zgodnie z art. 54 ust. 3 ustawy o finansach publicznych dokonano kontroli wstępnej dnia ...” lub adnotacja o podobnej treści.

Ustalono także, że na sprawdzonych dowodach księgowych w 2021 r. umieszczano pieczęć o treści: „Nie podlega ustawie o zamówieniach publicznych z dn. 10.06.1994 r.”, a więc nieobowiązujących wówczas przepisów, od 2022 r. na dowodach prawidłowo zamieszczano pieczęć o treści: „Nie stosuje się ustawy Prawo Zamówień Publicznych”.

3. Prawdliwość sporządzania i terminowość przekazywania sprawozdań budżetowych.

Klasyfikowanie wydatków zasadniczo następowało według klasyfikacji paragrafów i środków określonej w rozporządzeniu w sprawie klasyfikacji, poza następującymi

⁹ Wprowadzone zarządzeniem nr 3/2018 Dyrektora z dnia 3 kwietnia 2018 r.

przypadkami:

1. konserwacja i naprawa lasera w drukarce HP¹⁰ w wysokości -479,70 zł ujęta w § 4300 Zakup usług pozostałych stanowi usługi o charakterze przemysłowym, polegające głównie na przywracaniu wartości użytkowej wyrobów przemysłowych, zatem powinna zostać ujęta w § 4270 Zakup usług remontowych;
2. Finka-FK START, Finka-PŁACE, Finka-STW PRO – abonament 2022¹¹ w wysokości 1.519,05 zł ujęta w § 4210 Zakup materiałów i wyposażenia nie stanowi zakupu nowego programu, lecz stanowi usługę dostępu do używanego w Ośrodku programu księgowego, powinna więc zostać ujęta w § 4300 Zakup usług pozostałych;
3. energia elektryczna, centralne ogrzewanie, woda, ścieki, wywóz nieczystości stałych¹² w łącznej wysokości 1.718,79 zł ujęty w § 4400 Opłaty za administrowanie i czynsze za budynki, lokale i pomieszczenia garażowe, opłata powinna zostać rozdzielona na § 4210 Zakup materiałów i wyposażenia (energia elektryczna, centralne ogrzewanie, woda) 1.470,39 zł oraz § 4300 Zakup usług pozostałych (ścieki, wywóz nieczystości stałych) 248,40 zł;
4. energia elektryczna, centralne ogrzewanie, woda, ścieki, wywóz nieczystości stałych¹³ w łącznej wysokości 2.230,71 zł ujęty w § 4400 Opłaty za administrowanie i czynsze za budynki, lokale i pomieszczenia garażowe, opłata powinna zostać rozdzielona na § 4210 Zakup materiałów i wyposażenia (energia elektryczna, centralne ogrzewanie, woda) 1.982,31 zł oraz § 4300 Zakup usług pozostałych (ścieki, wywóz nieczystości stałych) 248,40 zł;
5. utrzymanie domeny za 2022 r.¹⁴ w wysokości 98,40 zł ujęta w § 4360 Opłaty z tytułu zakupu usług telekomunikacyjnych powinna zostać ujęta w § 4300 Zakup usług pozostałych;
6. Finka-FK START, Finka-PŁACE, Finka-STW PRO – abonament 2023¹⁵ w wysokości 1.859,76 zł ujęta w § 4210 Zakup materiałów i wyposażenia nie stanowi zakupu nowego programu, lecz stanowi usługę dostępu do używanego w Ośrodku programu księgowego, powinna więc zostać ujęta w § 4300 Zakup usług pozostałych;
7. opłata za dostęp do kursu online przez 1 rok¹⁶ w wysokości 237,00 zł ujęta w § 4700 Szkolenia pracowników niebędących członkami korpusu służby cywilnej nie stanowi opłaty za szkolenie lecz stanowi usługę zezwalającą na oglądanie nadawanego materiału, powinna więc zostać ujęta w § 4300 Zakup usług pozostałych;
8. sprzątanie¹⁷ w wysokości 633,45 zł ujęty w § 4400 Opłaty za administrowanie i czynsze za budynki, lokale i pomieszczenia garażowe, opłata powinna zostać ujęta w § 4300 Zakup usług pozostałych;
9. ESET Endpoint Antivirus – 11 urządzeń (10 x przedłużenie + 1 x nowe)¹⁸ w wysokości 1.215,36 zł ujęty w § 4360 Opłaty z tytułu zakupu usług telekomunikacyjnych, opłata powinna zostać ujęta w § 4300 Zakup usług pozostałych;

¹⁰ Fa VAT korekta nr FKOR/16/2021 z dnia 15 listopada 2021 r.

¹¹ Fa nr FV 1039/2021 z dnia 9 listopada 2021 r.

¹² Fa nr FRA 2021/MU/406 z dnia 1 lipca 2021 r.

¹³ Fa nr FRA 2021/MU/345 z dnia 1 czerwca 2021 r.

¹⁴ Fa nr UCI/2022/12/1712/MSK z dnia 20 grudnia 2022 r.

¹⁵ Fa nr FV 1076/2022 z dnia 10 listopada 2022 r.

¹⁶ Fa nr 233/2022/EZAM.VOD z dnia 1 września 2022 r.

¹⁷ Fa nr FRA/16/22 PM z dnia 1 sierpnia 2022 r.

¹⁸ Fa nr 461-S-2022 z dnia 12 lipca 2022 r.

10. konserwacja klimatyzacji¹⁹ w wysokości 2.214,00 zł ujęta w § 4300 Zakup usług pozostałych stanowi usługi o charakterze przemysłowym, polegające głównie na przywracaniu wartości użytkowej wyrobów przemysłowych, zatem powinna zostać ujęta w § 4270 Zakup usług remontowych;
11. energia elektryczna, centralne ogrzewanie, woda, ścieki, wywóz nieczystości stałych²⁰ w łącznej wysokości 1.634,19 zł ujęty w § 4400 Opłaty za administrowanie i czynsze za budynki, lokale i pomieszczenia garażowe, opłata powinna zostać rozdzielona na § 4210 Zakup materiałów i wyposażenia (energia elektryczna, centralne ogrzewanie, woda) 1.379,14 zł oraz § 4300 Zakup usług pozostałych (ścieki, wywóz nieczystości stałych) 255,05 zł.

Powyższym naruszono postanowienia rozporządzenia w sprawie klasyfikacji oraz § 9 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 11 stycznia 2022 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej²¹, (dalej: rozporządzenie w sprawie sprawozdawczości).

W kontrolowanym okresie nastąpiło 7 przypadków nieterminowego uregulowania płatności, które nie spowodowały konieczności zapłacenia odsetek²².

Zgodnie z rozporządzeniem w sprawie sprawozdawczości, dysponenci środków budżetu państwa trzeciego stopnia przekazują sprawozdania Rb-27²³, Rb-28²⁴, Rb-70²⁵ w Informatycznym Systemie Obsługi Budżetu Państwa, termin przekazania miesięcznych i kwartalnych określono do 10 dnia następnego miesiąca, rocznych do 6 lutego – sprawozdania są podpisywane przez głównego księgowego i kierownika jednostki²⁶. W toku kontroli ustalono, że sprawozdania Rb-27 i Rb-28 za grudzień 2022 r. zostały podpisane przez Dyrektora i Główną księgową w dniu 18 stycznia 2023 r. oraz Rb-27 i Rb-28 roczne za 2022 r. zostały podpisane przez Dyrektora i Główną księgową w dniu 9 lutego 2023 r. Nieterminowe przekazanie sprawozdań stanowiło naruszenie § 16 rozporządzenia w sprawie sprawozdawczości.

4. Plany finansowe.

Dyrektor Ośrodka posiadała upoważnienie²⁷ Ministra Zdrowia z 2016 r. do dokonywania przeniesień wydatków, w obrębie jednego rozdziału między paragrafami klasyfikacji wydatków, z wyłączeniem wydatków majątkowych, w ramach zatwierdzonego dla Ośrodka na dany rok planu finansowego wydatków w dziale 851 – Ochrona zdrowia, w rozdziale 85195 – Pozostała działalność. Zgodnie z jego treścią przeniesienia wydatków nie mogły zwiększać planowanych wydatków na uposażenia i wynagrodzenia ze stosunku pracy.

2021 r.

Na podstawie danych wprowadzonych do Systemu Obsługi Budżetu Państwa TREZOR (dalej: TREZOR), pierwotny plan finansowy Ośrodka na 2021 r. w dziale 851 – Ochrona

¹⁹ Fa nr TV_5/07/2022 z dnia 4 lipca 2022 r.

²⁰ Fa nr FRA/385/2022MU z dnia 1 lipca 2022 r.

²¹ Dz. U., poz. 144. Poprzednio obowiązywało rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 9 stycznia 2018 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. z 2020 r., poz. 1564 z późn. zm.).

²² Pismo L.dz. COBJwDL 190/2023 z dnia 9 maja 2023 r., załącznik nr 1.

²³ Rb-27 – sprawozdanie z wykonania planu dochodów budżetowych.

²⁴ Rb-28 – sprawozdanie z wykonania planu wydatków budżetu państwa.

²⁵ Rb-70 – sprawozdanie o zatrudnieniu i wynagrodzeniach.

²⁶ § 14 rozporządzenia w sprawie sprawozdawczości.

²⁷ Znak BGP.013.785.2016.PM.

zdrowia, rozdział 85195 – Pozostała działalność na wydatki bieżące z czwartą cyfrą paragrafu „0” wynosił **1.820.000 zł**, w tym:

Paragraf	Kwota w zł
- 4000 Grupa wydatków bieżących jednostki	1.234.000 zł
- 4010 Wynagrodzenia osobowe pracowników	425.000 zł
- 4040 Dodatkowe wynagrodzenie roczne	37.000 zł
- 4110 Składki na ubezpieczenie społeczne	80.000 zł
- 4120 Składki na Fundusz Pracy oraz Fundusz Solidarnościowy	8.000 zł
- 4170 Wynagrodzenia bezosobowe	10.000 zł
- 4270 Zakup usług remontowych	1.000 zł
- 4410 Podróże służbowe krajowe	1.000 zł
- 4440 Odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych	12.000 zł
- 4700 Szkolenia pracowników niebędących członkami korpusu służby cywilnej	5.000 zł
- 4710 Wpłaty na PPK finansowane przez podmiot zatrudniający	7.000 zł

W 2021 r. w planie wydatków następowały zmiany na podstawie:

1) decyzji Ministra Zdrowia:

- a) z dnia 2 kwietnia 2021 r.²⁸ w sprawie zmian w budżecie państwa wprowadzającej wydatki w § 6060 – wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych w wysokości 140.000 zł;
- b) z dnia 29 czerwca 2021 r.²⁹ w sprawie zmian w budżecie państwa z przeznaczeniem na zwiększenie wynagrodzeń w związku z podwyższeniem minimalnego wynagrodzenia zasadniczego zgodnie z rozporządzeniem MRPiPS i MZ³⁰ zwiększono wydatki łącznie o 14.329,00 zł, w tym: w § 4010 o 12.000,00 zł, w § 4110 o 2.035,00 zł, oraz w § 4120 o 294,00 zł;
- c) z dnia 13 października 2021 r.³¹ w sprawie zmian w budżecie państwa zmniejszająca wydatki na zakupy inwestycyjne w § 6060 o 140.000,00 zł;
- d) z dnia 18 października 2021 r.³² w sprawie zmian w budżecie państwa z przeznaczeniem na wydatki płacowe zwiększono wydatki łącznie o 7.200,00 zł, w tym: w § 4010 o 6.000,00 zł, w § 4110 o 1.020,00 zł, oraz w § 4120 o 180,00 zł;
- e) z dnia z dnia 19 października 2021 r.³³ w sprawie zmian w budżecie państwa z przeznaczeniem na nagrody jubileuszowe oraz odprawy i odprawy emerytalne dla pracowników jednostek budżetowych zwiększono wydatki w § 4010 o 4.196,00 zł;
- f) z dnia 12 listopada 2021 r.³⁴ w sprawie zmian w budżecie państwa z przeznaczeniem na jednorazowe wydatki na wynagrodzenia wraz z pochodnymi w celu utrzymania potencjału niezbędnego do realizacji zadań przez jednostki budżetowe ochrony zdrowia zwiększono wydatki łącznie

²⁸ Pismo znak: 46.3122.2.22.2021.ZW.

²⁹ Pismo znak: 46.3122.2.18.2021.ZW.

³⁰ oraz na skutki decyzji 46.3122.2.29.2020.ZW z dnia 3 lipca 2020 r. na zwiększenie dodatku do wynagrodzeń za bezpośredni kontakt z pacjentem i na skutki decyzji MZ 46.3122.2.51.2020.ZW z dnia 17 września 2020 r. na zwiększenie zatrudnienia.

³¹ Pismo znak: 46.3122.2.85.2021.ZW.

³² Pismo znak: 46.3122.2.94.2021.ZW.

³³ Pismo znak: 46.3122.2.95.2021.ZW.

³⁴ Pismo znak: 46.3122.2.115.2021.ZW.

- o 21.574,00 zł, w tym: w § 4010 o 18.177,00 zł, w § 4110 o 2.952,00 zł, oraz w § 4120 o 445,00 zł;
- g) z dnia 28 grudnia 2021 r.³⁵ w sprawie zmian w budżecie państwa zmniejszająca wydatki łącznie o 183.470,00 zł, w tym: w § 4000 o 174.470,00 zł, w § 4120 o 4.000,00 zł, w § 4170 o 3.000,00 zł, w § 4270 o 1.000,00 zł, oraz w § 4410 o 1.000,00 zł;
- h) z dnia 28 grudnia 2021 r.³⁶ w sprawie zmian w budżecie państwa z przeznaczeniem na jednorazowe wydatki na wynagrodzenia dla pracowników jednostek budżetowych zwiększono wydatki łącznie o 17.945,00 zł, w tym: w § 4010 o 15.120,00 zł, w § 4110 o 2.455,00 zł, oraz w § 4120 o 370,00 zł;
- 2) decyzji Ministra Finansów z dnia 27 października 2021 r.³⁷ w sprawie zmian w budżecie państwa, zwiększono wydatki łącznie o 31.000,00 zł, w tym: w § 4010 o 26.000,00 zł, w § 4110 o 4.000,00 zł, oraz w § 4120 o 1.000,00 zł;
- 3) decyzji Dyrektora COBJDL:
- a) z dnia 30 listopada 2021 r.³⁸ w sprawie zmian w budżecie państwa, dokonano przeniesień między paragrafami w następujący sposób: zmniejszono wydatki w § 4040 o 7.002,00 zł, natomiast zwiększono wydatki w § 4010 o 7.002,00 zł;
- b) z dnia 31 grudnia 2021 r.³⁹ w sprawie zmian w budżecie państwa, dokonano przeniesień między paragrafami w następujący sposób: zmniejszono wydatki w § 4110 o 1.853,16 zł, w § 4120 o 729,68 zł, w § 4440 o 838,00 zł, w § 4700 o 437,00 zł, w § 4710 o 2.602,07 zł, natomiast zwiększono wydatki w § 4000 o 6.459,91 zł.

2022 r.

Na podstawie danych wprowadzonych TREZORa, pierwotny plan finansowy Ośrodka na 2022 r. w dziale 851 – Ochrona zdrowia, rozdział 85195 – Pozostała działalność na wydatki bieżące z czwartą cyfrą paragrafu „0” wynosił **1.872.000 zł**, w tym:

Paragraf	Kwota w zł
- 4000 Grupa wydatków bieżących jednostki	1.236.000 zł
- 4010 Wynagrodzenia osobowe pracowników	470.000 zł
- 4040 Dodatkowe wynagrodzenie roczne	37.000 zł
- 4110 Składki na ubezpieczenie społeczne	86.000 zł
- 4120 Składki na Fundusz Pracy oraz Fundusz Solidarnościowy	6.000 zł
- 4170 Wynagrodzenia bezosobowe	10.000 zł
- 4270 Zakup usług remontowych	1.000 zł
- 4410 Podróże służbowe krajowe	1.000 zł
- 4440 Odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych	13.000 zł
- 4700 Szkolenia pracowników niebędących członkami korpusu służby cywilnej	5.000 zł
- 4710 Wpłaty na PPK finansowane przez podmiot zatrudniający	7.000 zł

W 2022 r. w planie wydatków następowały zmiany na podstawie:

- 1) decyzji Ministra Zdrowia:

³⁵ Pismo znak: 46.3122.2.175.2021.ZW.

³⁶ Pismo znak: 46.3122.2.169.2021.ZW.

³⁷ Pismo znak: MF/BP6.4143.18.2.2021.ZUB.

³⁸ Pismo znak: 46.3122.3.298.2021.TR.

³⁹ Pismo znak: 46.3122.3.417.2021.TR.

- a) z dnia 16 marca 2022 r.⁴⁰ w sprawie zmian w budżecie państwa wprowadzającej wydatki w § 6060 – wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych w wysokości 159.900,00 zł;
 - b) z dnia 15 września 2022 r.⁴¹ w sprawie zmian w budżecie państwa z przeznaczeniem na utrzymanie potencjału niezbędnego do realizacji zadań przez jednostki budżetowe ochrony zdrowia zwiększono wydatki łącznie o 23.748,00 zł, w tym: w § 4010 o 20.000,00 zł, w § 4110 o 3.248,00 zł, oraz w § 4120 o 500,00 zł;
 - c) z dnia z dnia 27 grudnia 2022 r.⁴² w sprawie zmian w budżecie państwa zmniejszająca wydatki w § 4000 o 400.000,00 zł;
 - d) z dnia 28 grudnia 2022 r.⁴³ w sprawie zmian w budżecie państwa z przeznaczeniem na jednorazowe wsparcie w zakresie wydatków płacowych zwiększono wydatki łącznie o 20.110,00 zł, w tym: w § 4010 o 16.732,00 zł, w § 4110 o 2.717,00 zł, w § 4120 o 410,00 zł, oraz w § 4710 o 251,00 zł;
 - e) z dnia 29 grudnia 2022 r.⁴⁴ w sprawie zmian w budżecie państwa zmniejszająca wydatki na zakupy inwestycyjne w § 6060 o 101.000,00 zł
- 2) decyzji Dyrektora COBJDL:
- a) z dnia 12 września 2022 r.⁴⁵ w sprawie zmian w budżecie państwa, dokonano przeniesień między paragrafami w następujący sposób: zmniejszono wydatki w § 4270 o 1.000,00 zł, § 4410 o 1.000,00 zł, natomiast zwiększono wydatki w § 4700 o 2.000,00 zł;
 - b) z dnia 26 października 2022 r.⁴⁶ w sprawie zmian w budżecie państwa, dokonano przeniesień między paragrafami w następujący sposób: zmniejszono wydatki w § 4000 o 3.000,00 zł, § 4040 o 10.633,00 zł, natomiast zwiększono wydatki w § 4010 o 10.633,00 zł, § 4700 o 3.000,00 zł;
 - c) z dnia 24 listopada 2022 r.⁴⁷ w sprawie zmian w budżecie państwa, dokonano przeniesień między paragrafami w następujący sposób: zmniejszono wydatki w § 4000 o 1.000,00 zł, natomiast zwiększono wydatki w § 4700 o 1.000,00 zł;
 - d) z dnia 30 grudnia 2022 r.⁴⁸ w sprawie zmian w budżecie państwa, dokonano przeniesień między paragrafami w następujący sposób: zmniejszono wydatki w § 4000 o 495,87 zł, natomiast zwiększono wydatki w § 4700 o 459,87 zł.

W decyzjach Dyrektora COBJDL w sprawie zmian w budżecie państwa dokonywano m.in. przeniesień w ramach wydatków dotyczących uposażeń i wynagrodzenia ze stosunku pracy, zgodnie z upoważnieniem nadanym Dyrektorowi przez Ministra Zdrowia – nie zwiększały one planowanych wydatków w tym zakresie.

Na koncie pozabilansowym 980 *Plan finansowy wydatków budżetowych* na początek roku księgowano kwoty z zatwierdzonego planu finansowego, a także decyzje zmniejszające lub zwiększające, zwiększenia ze znakiem dodatnim, zmniejszenia ze znakiem ujemnym.

Po stronie Ma konta 980 księgowano równowartości zrealizowanych w ciągu miesiąca wydatków budżetowych. Zaangażowanie wydatków na wynagrodzenia i pochodne (umowy

⁴⁰ Pismo znak: 46.3122.2.19.2022.ZW.

⁴¹ Pismo znak: 46.3122.2.97.2022.ZW.

⁴² Pismo znak: 46.3122.2.191.2022.ZW.

⁴³ Pismo znak: 46.3122.2.196.2022.ZW.

⁴⁴ Pismo znak: 46.3122.2.216.2022.ZW.

⁴⁵ Pismo znak: 46.3122.3.240.2022.TR.

⁴⁶ Pismo znak: 46.3122.3.298.2022.TR.

⁴⁷ Pismo znak: 46.3122.3.353.2022.TR.

⁴⁸ Pismo znak: 46.3122.3.507.2022.TR.

o pracę a np. zwolnienie lekarskie) analizowano co miesiąc. Nadwyżka środków ze zwolnień lekarskich przeznaczana była dla pozostałych pracowników⁴⁹.

W powyższym zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

5. Kierunki wydatkowania środków budżetowych.

W kontrolowanym okresie wydatkowanie środków następowało zgodnie z przyjętym planem finansowym i wprowadzanymi do niego zmianami. Wykonanie planu wydatków w 2021 i 2022 r. przedstawia poniższa tabela:

Tabela 2.

Paragraf	2021 r.			2022 r.		
	Plan po zmianach (w zł)	Wykonanie (w zł)	%	Plan po zmianach (w zł)	Wykonanie (w zł)	%
4010	513.495,00	487.495,00	94,94%	517.365,00	517.365,00	100,00%
4040	29.998,00	29.998,00	100,00%	26.367,00	26.367,00	100,00%
4110	90.608,84	86.608,84	95,59%	91.965,00	87.595,72	95,25%
4120	5.559,32	4.559,32	82,01%	6.910,00	4.880,37	70,63%
4170	7.000,00	7.000,00	100,00%	10.000,00	0,00	0,00%
4000 ⁵⁰	1.065.989,91		99,75%	831.504,13		95,20%
4210		757.835,40			517.771,28	
4280		1.000,00			2.520,10	
4300		136.676,93			100.514,37	
4360		4.187,58			5.110,69	
4400		163.636,34			165.514,37	
4440	11.162,00	11.162,00	100,00%	13.000,00	12.007,00	92,36%
4700	4.563,00	4.563,00	100,00%	11.495,87	11.495,87	100,00%
4710	4.397,93	4.397,93	100,00%	7.251,00	4.554,73	62,82%
6060				58.900,00	58.276,17	98,94%
Razem	1.732.774,00	1.699.120,24	98,06%	1.574.758,00	1.514.174,36	96,15%

Prawidłowość wydatków budżetowych szczegółowo omówiono w punkcie II.3. niniejszego dokumentu. Niewykorzystane środki za 2021 r. w kwocie 579,76 zł zostały zwrócone w dniu 31 grudnia 2021 r., natomiast środki za 2022 r. w kwocie 1.580,69 zł zostały zwrócone w dniu 30 grudnia 2022 r.

6. Dochody COBJDL.

Dochody Ośrodka nie były planowane. Ośrodek uzyskiwał głównie dochody z tytułu naliczonego wynagrodzenia płatnika w związku z terminową wpłatą zaliczki na podatek dochodowy od wynagrodzeń pracowników, a także z tytułu kary umownej i opłaty za wynajem sali szkoleniowej. COBJDL w 2021 r. uzyskał łącznie 7.158,36 zł, a w 2022 r. 538,24 zł. Dochody były gromadzone na rachunku bankowym dochodów jednostki⁵¹, a następnie przekazywane na rachunek dochodów centralnego rachunku bieżącego

⁴⁹ Pismo znak L.dz. COBJwDL 171/2023 z dnia 26 kwietnia 2023 r.

⁵⁰ § 4000 stosowany jest do planowania wydatków, wykonanie przedstawiają paragrafy 4210, 4280, 4300, 4360, 4410 i 4420.

⁵¹ Ewidencjonowane na koncie 131 Rachunek dochodów.

budżetu państwa. Dochody były przekazywane w terminach⁵² określonych w § 4 ust. 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 15 stycznia 2014 r. w sprawie szczegółowego sposobu wykonywania budżetu państwa⁵³.

Powyższe oceniono pozytywnie.

7. Zamówienia publiczne.

Zgodnie z brzmieniem art. 23 ust. 1 ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych⁵⁴, (dalej: ustawa Pzp), zamawiający publiczni, w szczególności zamawiający należący do sektora finansów publicznych, nie później niż w terminie 30 dni od dnia przyjęcia budżetu lub planu finansowego przez uprawniony organ, sporządzają plan postępowań o udzielenie zamówień, jakie przewidują przeprowadzić w danym roku finansowym. Plan zamieszcza się w Biuletynie Zamówień Publicznych, (dalej: BZP), oraz na stronie internetowej zamawiającego.

Ośrodek przedstawił plan postępowań o udzielenie zamówień na rok 2021 wersja nr 1 zamieszczona w BZP w dniu 24 marca 2021 r. nr 2021/BZP00022531/01/P oraz plan postępowań o udzielenie zamówień na rok 2022 wersja nr 2 zamieszczona w BZP w dniu 26 czerwca 2022 r. nr 2022/BZP00119739/02/P stanowiący aktualizację planu zamieszczonego w dniu 12 kwietnia 2022 r. nr 2022/BZP 00119739/01/P. Ze względu na aktualizację strony internetowej Ośrodka plany w ww. lata w czasie kontroli nie były już dostępne.

Ośrodek sporządził roczne sprawozdania o udzielonych zamówieniach za 2021 r. i 2022 r., które zostały przekazane do Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych w terminach określonych w art. 82 ust. 2 ustawy Pzp. Sprawozdania sporządzono według wzoru określonego rozporządzeniu Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 20 grudnia 2021 r. w sprawie zakresu informacji zawartych w rocznym sprawozdaniu o udzielonych zamówieniach, jego wzoru, sposobu przekazywania oraz sposobu i trybu jego korygowania⁵⁵.

W COBJDL w okresie kontroli obowiązywał Regulamin udzielania zamówień publicznych wprowadzony Zarządzeniem nr 01/2021 Dyrektora Ośrodka z dnia 21 stycznia 2021 r. w sprawie wprowadzenia zmian do Regulaminu udzielania zamówień publicznych w COBJDL i innych dokumentów ustalających procedurę udzielania zamówień publicznych, (dalej: Regulamin zamówień). Do dnia 21 stycznia 2021 r. w Ośrodku obowiązywał Regulamin udzielania zamówień publicznych z dnia 1 lutego 2018 r., który stracił moc obowiązującą w dniu wprowadzenia Zarządzenia zmieniającego.

Zgodnie z zapisami Regulaminu zamówień Kierownik jednostki organizacyjnej w terminie do dnia 15 stycznia danego roku budżetowego przekazuje Specjaliście ds. zamówień publicznych wstępny plan postępowań na następny rok budżetowy, sporządzony w oparciu o bieżące potrzeby i zaplanowane środki budżetowe wraz z informacją o planowanej dacie wszczęcia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, orientacyjnej wartości zamówienia oraz jego przedmiocie. Po przyjęciu planu finansowego na dany rok budżetowy

⁵² W 2021 r. dochody były przekazywane w tym samym dniu, w którym wpłynęły na rachunek dochodów budżetowych, w 2022 r. przekazanie nastąpiło w ciągu 2 dni.

⁵³ Dz. U. z 2021 r., poz. 259

⁵⁴ Dz. U. z 2019 r. poz. 2019, z późn. zm.

⁵⁵ Dz. U., poz. 2463.

Kierownik jednostki organizacyjnej przekazuje Specjaliście ds. zamówień publicznych zatwierdzony plan postępowań.

Wniosek o udzielenie zamówienia publicznego, stanowiący Załącznik nr 1 do Regulaminu zamówień, sporządza jednostka organizacyjna Ośrodka i przekazuje go do Specjalisty ds. zamówień na 3,5 miesiąca wcześniej przed planowanym zawarciem umów dla postępowań o wartości powyżej progów unijnych i na 1,5 miesiąca wcześniej przed planowanym zawarciem umów dla postępowań o wartości poniżej tych progów. Specjalista ds. zamówień publicznych rejestrował wniosek w rejestrze zamówień publicznych prowadzonym przez jednostkę.

Postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego przygotowywane było i prowadzone przez Specjalistę ds. zamówień publicznych lub Komisję przetargową. Komisja ta mogła mieć charakter stały bądź być powoływana do przygotowania i przeprowadzania określonych postępowań. Komisja przetargowa powoływana była w drodze Zarządzenia Dyrektora Ośrodka, natomiast jej tryb pracy określał Regulamin pracy Komisji przetargowej stanowiący Załącznik nr 2 do Regulaminu zamówień.

COBJDL przedstawił rejestry wniosków dotyczących zamówień publicznych oraz zamówień publicznych o wartości poniżej 130.000,00 zł.

W okresie objętym kontrolą COBJDL przeprowadził 2 postępowania o udzielenie zamówienia publicznego:

- w 2021 r. – 1 postępowanie na kwotę 249.352,99 zł, prowadzone w trybie podstawowym art. 275 pkt 1 ustawy Pzp. Przedmiotem zamówienia była „Dostawa materiałów kontrolnych do programu zewnętrznej oceny z zakresu hematologii realizowanego w ramach międzylaboratoryjnej oceny jakości badań dla COBJDL w Łodzi” (01/ZP/2021);
- w 2022 r. – 1 postępowanie na kwotę 586.284,00 zł, prowadzone w trybie podstawowym art. 275 pkt 1 ustawy Pzp. Przedmiotem zamówienia była „Dostawa materiałów kontrolnych do programu zewnętrznej oceny z zakresu hematologii realizowanego w ramach międzylaboratoryjnej oceny jakości badań dla COBJDL w Łodzi” (01/ZP/2022).

W ramach kontroli zamówień publicznych przeprowadzonych w okresie objętym kontrolą zbadano przebieg ww. postępowań, ustalono co następuje.

Postępowania zostały poprzedzone wnioskiem o zamówienie publiczne sporządzonym na formularzu zgodnym z wzorem określonym w Załączniku nr 1 do Regulaminu zamówień.

Wnioski każdorazowo były zatwierdzane przez Dyrektora Ośrodka. Zgodnie z art. 36 ust. 1 ustawy Pzp ustalenia wartości zamówienia każdorazowo dokonano nie wcześniej niż 3 miesiące przed dniem wszczęcia postępowań o udzielenie zamówienia.

Do każdego postępowania, w drodze decyzji, Dyrektor Ośrodka powoływała komisje przetargowe, komisje działały w oparciu o Regulamin Komisji Przetargowej.

We wszystkich postępowaniach Dyrektor oraz osoby mogące wpłynąć na wynik postępowania, członkowie komisji przetargowych złożyli stosowne oświadczenia, o których mowa w art. 56 ust. 4 ustawy Pzp, tj. oświadczenie o niekaralności oraz oświadczenie o braku konfliktu interesów.

We wszystkich postępowaniach o udzielenie zamówienia Ośrodek określił, zgodnie z art. 61 ust. 1 ustawy Pzp formę komunikacji z wykonawcami jako odbywającą się przy użyciu środków komunikacji elektronicznej, poprzez wskazanie adresu strony internetowej

⁵⁶, jak również zgodnie z art. 67 ustawy Pzp dopełniło obowiązków informacyjnych dotyczących stosowanych środków komunikacji elektronicznej, poprzez zamieszczenie w ogłoszeniu wszczynającym postępowanie o udzielenie zamówienia informacji o środkach komunikacji elektronicznej, przy użyciu których będzie komunikował się z wykonawcami oraz informacji o wymaganiach technicznych i organizacyjnych sporządzania, wysyłania i odbierania korespondencji elektronicznej.

Dla każdego postępowania Ośrodek sporządził specyfikacje warunków zamówienia, (dalej: SWZ) które zawierały informacje uwzględnione w art. 281 ust. 1 i 2 ustawy Pzp. Każdorazowo, SWZ zawierała informacje określone w art. 281 ustawy Pzp, a COBJDL zapewnił na stronie internetowej prowadzonych postępowań bezpłatny, pełny, bezpośredni i nieograniczony dostęp do SWZ. W przypadku ogłoszenia 01/ZP/2021 COBJDL skorzystał z prawa zmiany treści SWZ przestrzegając zapisów art. 286 ust. 1, 3, 5, 6, 7 i 9 ustawy Pzp.

Terminy składania ofert zostały wyznaczone zgodnie z art. 283 ustawy Pzp⁵⁷.

COBJDL nie żądał od wykonawców wniesienia wadium.

W przypadku ogłoszenia 01/ZP/2022 Ośrodek dopuszczał możliwość składania ofert częściowych zgodnie z art. 91 ust. 1, natomiast w przypadku ogłoszenia 01/ZP/2021 Zamawiający takiej możliwości nie dopuszczał. COBJDL przy obu zamówieniach nie dopuszczał i nie wymagał złożenia ofert wariantowych.

W ramach postępowań przestrzegano zasady jawności poprzez publikację ogłoszeń w BZP oraz na stronie internetowej prowadzonego postępowania.

Ośrodek w ramach prowadzonych postępowań przestrzegał zasad dotyczących otwarcia i oceny ofert. COBJDL, najpóźniej przed otwarciem ofert, udostępnił na stronie internetowej prowadzonego postępowania informację o kwocie, jaką zamierzało przeznaczyć na sfinansowanie zamówienia, zgodnie z art. 222 ust. 4 ustawy Pzp.

Po otwarciu ofert, COBJDL każdorazowo udostępniał na stronie internetowej prowadzonego postępowania informację o nazwach oraz siedzibach lub miejscach prowadzonej działalności gospodarczej wykonawców, których oferty zostały otwarte, a także cenach lub kosztach zawartych w ofertach, jak stanowi art. 222 ust. 5 ustawy Pzp.

Wyboru najkorzystniejszej oferty dokonano zgodnie z art. 239 ustawy Pzp, na podstawie kryteriów oceny ofert opisanych w sposób jednoznaczny i zrozumiały, zgodnie z art. 240 ust. 1 ustawy Pzp. Realizując regulacje art. 253 ustawy Pzp, Ośrodek niezwłocznie po wyborze najkorzystniejszej oferty informował wykonawców, którzy złożyli oferty, o wyborze najkorzystniejszej oferty oraz punktacji przyznanej ofertom w każdym kryterium oceny ofert i łącznej punktacji.

COBJDL dokumentował przebieg poddanych badaniu postępowań o udzielenie zamówienia, sporządzając w ich toku protokół postępowania wraz z załącznikami, zgodny pod względem formy i treści z wymogami rozporządzenia Ministra Rozwoju, Pracy i Technologii z dnia 18 grudnia 2020 r. w sprawie protokołów postępowania oraz dokumentacji postępowania o udzielenie zamówienia publicznego⁵⁸.

Ośrodek przestrzegał terminu zawarcia umowy określonego w art. 264 ustawy Pzp w zakresie zawierania umów z dostawcami wyłoniionymi w postępowaniach o udzielenie

⁵⁶ <https://platformazakupowa.pl>.

⁵⁷ Ostateczny termin składania ofert w przypadku ogłoszenia 01/ZP/2021 został przedłużony w związku ze zmianą SWZ.

⁵⁸ Dz. U. poz. 2434.

zamówienia publicznego. W czasie prowadzenia czynności kontrolnych Ośrodek nie opublikował ogłoszeń o wykonaniu umów (zgodnie z art. 448 ustawy Pzp) z uwagi na terminy na jakie powyższe umowy zostały zawarte – dla zamówienia 01/ZP/2021 umowa zawarta na okres od 29 czerwca 2021 r. do 29 marca 2023 r., natomiast dla zamówienia 01/ZP/2022 2 umowy z dwoma różnymi wykonawcami zawarte były na okres od 01 grudnia 2022 r. do 01 lutego 2024 r.⁵⁹.

W powyższym zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

7.1. Zamówienia, do których nie stosuje się przepisów o zamówieniach publicznych.

Dla zamówień o wartości nieprzekraczającej równowartości kwoty określonej w art. 2 ust. 1 pkt 1 ustawy Pzp Ośrodek sporządził Algorytm Postępowania w toku dokonywania zakupu dostaw, usług i robót budowlanych (dalej: Algorytm) stanowiący Załącznik nr 6 do Regulaminu zamówień, który opisuje w szczególności opracowanie zapytania ofertowego, dokonanie oceny ofert wykonawców oraz wyboru najkorzystniejszej oferty.

W toku kontroli zbadano przebieg 8 postępowań: 2/2021/F - „SSD 512GB Apacer”, 41/2021/F - „Konserwacja i wymiana części – usługa informatyczna”, 01/Z/2021 - „Dostawa materiałów biurowych”, 73/2021/F - „Urządzenie wielofunkcyjne HP LaserJetPro, Microsoft Office, klawiatury, mysz, tonery, UPS”, 11/2022/F „Kurier”, 19/2022/F - „Sprzątanie, 47/2022/F - „Inne odpady, które zawierają żywe drobnoustroje chorobotwórcze lub ich toksyny, 01/PU/2022 - „Wykonanie analizy projektu technicznego oraz utworzenie strony internetowej”.

Ww. postępowania przeprowadzono na podstawie obowiązujących regulacji wewnętrznych, nie stwierdzono nieprawidłowości w tym zakresie.

III. Polityka kadrowa COBJDL

1. Regulamin organizacyjny.

W Ośrodku obowiązywał Regulamin organizacyjny stanowiący załącznik Nr 2 do zarządzenia Ministra Zdrowia z dnia 11 czerwca 2010 r. w sprawie Centralnego Ośrodka Badań Jakości w Diagnostyce Laboratoryjnej, który określał szczegółowy zakres zadań i tryb pracy Ośrodka. W wyniku kontroli stwierdzono, że struktura organizacyjna Ośrodka częściowo nie była zgodna z zapisami Regulaminu organizacyjnego, tj. zgodnie z § 4 Regulaminu pracą Sekcji do Spraw Informatyczno-Poligraficznych oraz Sekretariatu kieruje Zastępca Dyrektora, które to stanowisko w COBJDL nie funkcjonowało.

Powyższe wskazuje, że Regulamin organizacyjny COBJDL powinien zostać dostosowany do aktualnej struktury zatrudnienia.

2. Wysokość wynagrodzeń osób kierujących Ośrodkiem.

W toku kontroli zbadano wysokość wynagrodzenia miesięcznego Dyrektora Ośrodka i Główniej księgowej w aspekcie przestrzegania przepisów określonych w ustawie z dnia 3 marca 2000 r. o wynagradzaniu osób kierujących niektórymi podmiotami prawnymi⁶⁰ (dalej: ustawa kominowa).

Zgodnie z art. 8 ustawy kominowej wysokość wynagrodzenia miesięcznego ww. osób zatrudnionych w państwowych jednostkach budżetowych nie może przekroczyć

⁵⁹ 1 umowa zawarta na realizację części nr 1,3,4,5,6,7 zamówienia oraz 1 umowa zawarta na realizację części nr 2 zamówienia.

⁶⁰ Dz. U. z 2019 r. poz. 2136.

trzykrotności przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku w czwartym kwartale roku poprzedniego, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego⁶¹. Ustalono, iż miesięczne wynagrodzenia Dyrektora oraz Głównej księgowej nie przekraczały wysokości wynagrodzenia określonej w art. 8 pkt 6 ustawy kominowej.

Dyrektorowi COBJDL w okresie objętym kontrolą zostały przyznane nagrody roczne:

- za 2020 r. nagroda Ministra Zdrowia w wysokości [REDAKTOWANE] zł⁶²,
- za 2021 r. nagroda Ministra Zdrowia w wysokości [REDAKTOWANE] zł⁶³.

Wysokość wynagrodzenia Głównej księgowej ustalał Dyrektor Ośrodka. W okresie kontrolowanym Dyrektor Ośrodka przyznał Głównej księgowej nagrody roczne⁶⁴ oraz dodatki motywacyjne do wynagrodzenia⁶⁵. W powyższym zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

3. Regulacje wewnętrzne w zakresie pracy, wynagradzania, premiowania i przyznawania nagród.

Zgodnie z dyspozycją art. 104 § 1 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy⁶⁶ (dalej: Kodeks pracy) organizację i porządek w procesie pracy oraz związane z tym prawa i obowiązki pracodawcy i pracowników ustala się w regulaminie pracy.

W COBJDL obowiązuje Regulamin pracy wprowadzony przez Dyrektora Ośrodka w dniu 5 stycznia 1998 r.⁶⁷ zmieniony Zarządzeniem nr 01/2018 Dyrektora Ośrodka z dnia 9 stycznia 2018 r. Powyższy Regulamin Pracy zawierał regulacje odpowiadające wymaganiom określonym w art. 104¹ § 1 Kodeksu pracy, z wyjątkiem pkt 6 w zakresie wykazu prac wzbronionych młodocianym, pkt 7, tj. rodzaje prac i wykaz stanowisk pracy dozwolonych pracownikom młodocianym w celu odbywania przygotowania zawodowego oraz pkt 7a, tj. wykaz lekkich prac dozwolonych pracownikom młodocianym zatrudnionym w innym celu niż przygotowanie zawodowe.

Dyrektor Ośrodka, Zarządzeniem nr 1/2017 z dnia 31 marca 2017 r., wprowadził Regulamin wynagradzania pracowników COBJDL określający warunki wynagradzania oraz zasady przyznawania pracownikom dodatkowych składników wynagrodzenia oraz innych świadczeń związanych z pracą. W ww. regulaminie określono wymagania kwalifikacyjne pracowników, szczegółowe warunki wynagradzania, w tym maksymalny poziom

⁶¹ Na podstawie art. 16 Ustawy z dnia 19 listopada 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na rok 2021 (Dz. U. z 2020 r. poz. 2400, z późn. zm.) w roku 2021 podstawę do ustalenia maksymalnej wysokości wynagrodzenia miesięcznego, o którym mowa w art. 8 ustawy kominowej, stanowiło przeciętne miesięczne wynagrodzenie w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku w czwartym kwartale 2019 r., tj. $5.367,71 \text{ zł} \times 3 = 16.103,13 \text{ zł}$, natomiast na podstawie art. 12 ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na rok 2022 (Dz. U., poz. 2445 z późn. zm.) w roku 2022 podstawę do ustalenia maksymalnej wysokości wynagrodzenia miesięcznego, o którym mowa w art. 8 ustawy kominowej, stanowiło przeciętne miesięczne wynagrodzenie w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku w czwartym kwartale 2020 r., tj. $5.655,43 \text{ zł} \times 3 = 16.966,29 \text{ zł}$.

⁶² Pismo znak NKN.560.120.2021.2.DK z dnia 27.12.2021 r.

⁶³ Pismo znak NKM.569.39.2022.2.KCZ z dnia 16.12.2022 r.

⁶⁴ Pismo z dnia 23 listopada 2021 r. oraz pismo z dnia 24 września 2022 r.

⁶⁵ Pismo z dnia 20 grudnia 2021 r. oraz pismo z dnia 28 grudnia 2022 r. – przyznające dodatek w grudniu danego roku.

⁶⁶ Dz. U. z 2020 r. poz. 1320.

⁶⁷ Bez zarządzenia wprowadzającego.

wynagrodzenia zasadniczego, warunki i sposób przyznawania dodatku funkcyjnego oraz dodatku specjalnego, a także warunki przyznawania i wypłacania premii i nagród innych niż jubileuszowa. Zgodnie z wdrożonymi regulacjami, wymagania kwalifikacyjne pracowników na poszczególnych stanowiskach oraz miesięczne stawki wynagrodzenia zasadniczego zostały określone w tabelach, stanowiących załączniki nr 1, 2 i 3 do powyższego dokumentu. Pracownik zatrudniony w Ośrodku miał prawo do premii w wysokości 30% jego wynagrodzenia zasadniczego, a w uzasadnionych przypadkach w wysokości do 50% wynagrodzenia zasadniczego. W ramach posiadanych środków na wynagrodzenia w COBJDL mógł być tworzony fundusz nagród z przeznaczeniem na nagrody za szczególne osiągnięcia w pracy zawodowej m.in.: za indywidualne wyniki pracy, inicjatywę w podejmowaniu działań oraz złożoność wykonywanych zadań. Decyzję o przyznaniu nagrody podejmował pracodawca.

4. Wysokość wynagrodzeń pracowników Ośrodka oraz zatrudnianie pracowników posiadających kwalifikacje zawodowe odpowiednie do zajmowanego stanowiska.

Na próbie trzech pracowników⁶⁸ Ośrodka ustalono, że przepisy rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 30 kwietnia 2008 r. w sprawie warunków wynagradzania za pracę i przyznawania innych świadczeń związanych z pracą dla pracowników zatrudnionych w niektórych państwowych jednostkach budżetowych działających w ochronie zdrowia⁶⁹ były przestrzegane.

W toku kontroli ustalono, że osoby zatrudnione w COBJDL w okresie objętym kontrolą posiadały kwalifikacje zawodowe odpowiednie do zajmowanego przez nich stanowiska. Ustalono także, że od końca 2021 r. w Ośrodku jedna osoba, tj. Dyrektor COBJDL, posiada kwalifikacje merytoryczne diagnosty laboratoryjnego. Mając na uwadze liczbę laboratoriów biorących corocznie udział w programach zewnętrznej oceny jakości badań laboratoryjnych realizowanych przez COBJDL oraz w celu usprawnienia funkcjonowania działalności Ośrodka należy rozważyć wzmocnienie obsady w tym zakresie.

5. Regulamin zasad naboru zewnętrznego.

Zarządzeniem Dyrektora nr 2/2022 z dnia 5 września 2022 r. wprowadzono Instrukcję określającą zasady naboru kandydatów do pracy w COBJDL⁷⁰.

Zgodnie z ww. Instrukcją postępowanie kwalifikacyjne przeprowadzała komisja rekrutacyjna, w skład której wchodziły minimum trzy osoby. Ogłoszenie o naborze sporządzane było zgodnie z opisem stanowiska pracy, na które poszukiwano pracownika oraz zawierało informacje dotyczące wymaganiach kwalifikacyjnych na dane stanowisko pracy, niezbędnych dokumentach i oświadczeniach, które kandydaci powinni złożyć, a także proponowanej kwocie wynagrodzenia zasadniczego. Oferty mogły być składane w formie elektronicznej za pośrednictwem strony internetowej Pracuj.pl, za pośrednictwem placówki pocztowej/ kurierskiej oraz bezpośrednio w siedzibie Ośrodka. W toku naboru, w zależności od rodzaju stanowiska stosowano sprawdzian wiedzy merytorycznej, sprawdzian praktyczny dotyczący w szczególności: sporządzania projektu przykładowego dokumentu (np. decyzja, raport, notatka) oraz umiejętności obsługi urządzeń biurowych i oprogramowania komputerowego, a także rozmowę kwalifikacyjną. Ogólna ocena

⁶⁸ Pracownicy zatrudnieni na stanowiskach: starszy asystent, informatyk, starszy specjalista.

⁶⁹ Dz. U. z 2022 r., poz. 154.

⁷⁰ Ośrodek nie przedstawił dokumentów potwierdzających obowiązywanie podobnych regulacji w sprawie naboru pracowników obowiązujących przed wprowadzeniem wymienionej Instrukcji.

z postępowania rekrutacyjnego stanowiła sumę punktów uzyskanych przez kandydata z poszczególnych etapów postępowania.

W kontrolowanym okresie zatrudniono czterech pracowników, natomiast rozwiązano umowę z trzema osobami.

W powyższym zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

6. Umowy cywilnoprawne.

Zarządzeniem nr 2/2019 Dyrektora Ośrodka z dnia 1 lipca 2019 r. w Ośrodku wprowadzono Instrukcję zasad zawierania umów cywilnoprawnych.

W okresie objętym kontrolą Ośrodek nie zawierał umów cywilnoprawnych z własnymi pracownikami.

W roku 2021 Ośrodek zawarł 2 umowy cywilnoprawne z osobami niebędącymi pracownikami COBJDL. Przedmiotami powyższych umów były: przygotowanie dokumentacji do przetargu krajowego na materiały kontrolne i nadzór nad przeprowadzeniem tego przetargu (umowa na kwotę 4.000 zł, obowiązująca od 1 kwietnia 2021 r. do 31 maja 2021 r.) oraz przygotowanie dokumentacji do konkursu ofert na zakup oprogramowania i nadzór nad przeprowadzeniem tego konkursu (umowa na kwotę 1.000 zł, obowiązująca od 9 do 20 sierpnia 2021 r.).

W powyższym zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

IV. Działalność statutowa Ośrodka.

Ośrodek realizował programy zewnętrznej oceny jakości badań laboratoryjnych dostępne dla medycznych laboratoriów diagnostycznych. W okresie objętym kontrolą COBJDL nawiązał współpracę łącznie z 2912 laboratoriami, odpowiednio z 1475 jednostkami w roku 2021 oraz 1437 w roku 2022. Programy były realizowane w zakresie chemii klinicznej, hematologii, koagulologii i immunochemii z częstotliwością dwóch lub czterech sprawdzianów w ciągu danego roku. Programy zewnętrznej oceny jakości były dla uczestników nieodpłatne.

Ośrodek w roku 2021 zrealizował 26 sprawdzianów (edycji) w 9 tematycznych programach:

1. chemii klinicznej;
2. równowagi kwasowo-zasadowej i elektrolitów i ISE,
3. hematologii;
4. koagulologii (obejmujący analizy podstawowe – wskaźnik protrombinowy, INR, współczynnik APTT, współczynnik TT, fibrynogen oraz analizy dodatkowe – antytrombina III, plazminogen, białko C i białko S oraz aktywności czynników II, V, VII, VIII, IX, X, XI i XII);
5. immunochemiczny-podstawowy (obejmujący tylko hormony tarczycy i PSA – oznaczenia wykonywane były w materiale dedykowanym sprawdzianom chemicznym);
6. immunochemiczny-poszerzony (obejmujący 32 analizy – hormony, markery nowotworowe, białka specyficzne i leki);
7. immunochemiczny-markery kardiologiczne (obejmujący 11 analiz – m.in. troponina I i T, CKMBmass., BNP, NT pro-BNP i dimer D);
8. hemoglobina glikowana HbA1c;
9. immunochemiczny-specjalistyczny (obejmujący 9 analiz – m. in. prokalcytoninę, witaminę D, (1-25-(OH)2-witamina D i 25-OH-witamina D), przeciwciała przeciw

tyreoglobulinie (anty-TG), przeciwciała przeciw peroksydazie tarczycowej (anty-TPO), Peptyd C, parathormon (PTH), insulinę, osteokalcynę.

Tabela 3. Harmonogram programów zewnętrznej oceny realizowanych przez COBJDL w 2021 r.

2021 r.			
Edycja	Nazwa programu	Materiał kontrolny	Terminy odsyłania wyników
Zima	Chemia kliniczna	2 materiały kontrolne	19.02.2021 r.
	Równowaga kwasowo-zasadowa i elektrolity (ISE)	3 materiały kontrolne	
	Immunochemia poszerzona	2 materiały kontrolne	
	Immunochemia specjalistyczna	2 materiały kontrolne	
	Koagulologia podstawowa z analitami dodatkowymi	2 materiały kontrolne	
	Immunochemia markery kardiologiczne	Materiały kontrolne płynne	26.03.2021 r.
	Hematologia	2 materiały kontrolne	28.05.2021 r.
Wiosna	Chemia kliniczna	2 materiały kontrolne	21.05.2021 r.
	Immunochemia podstawowa	2 materiały kontrolne	
	Koagulologia podstawowa	2 materiały kontrolne	
	Równowaga kwasowo-zasadowa i elektrolity (ISE)	3 materiały kontrolne	
	Hematologia	2 materiały kontrolne	25.06.2021 r.
	Hematologia glikowana HbA1c	2 materiały kontrolne	
Lato	Chemia kliniczna	2 materiały kontrolne	20.08.2021 r.
	Równowaga kwasowo-zasadowa i elektrolity (ISE)	3 materiały kontrolne	
	Immunochemia poszerzona	2 materiały kontrolne	
	Immunochemia specjalistyczna	2 materiały kontrolne	
	Koagulologia podstawowa z analitami dodatkowymi	2 materiały kontrolne	
	Hematologia	2 materiały kontrolne	17.09.2021 r.
	Immunochemia markery kardiologiczne	Materiały kontrolne płynne	
Jesień	Chemia kliniczna	2 materiały kontrolne	5.11.2021 r.
	Immunochemia podstawowa	2 materiały kontrolne	
	Koagulologia podstawowa	2 materiały kontrolne	
	Równowaga kwasowo-zasadowa i elektrolity (ISE)	3 materiały kontrolne	
	Hematologia	2 materiały kontrolne	19.11.2021 r.
	Hematologia glikowana HbA1c	2 materiały kontrolne	

Ośrodek w roku 2022 zrealizował 18 sprawdzianów (edycji) w 9 tematycznych programach:

1. chemii klinicznej;
2. równowagi kwasowo-zasadowej i elektrolitów i ISE;
3. hematologii;

4. koagulologii (obejmujący analizy podstawowe – wskaźnik protrombinowy, INR, współczynnik APTT, współczynnik TT, fibrynogen;
5. immunochemiczny-podstawowy (obejmujący tylko hormony tarczycy i PSA – oznaczenia wykonywane były w materiale dedykowanym sprawdzianom chemicznym);
6. immunochemiczny-poszerzony (obejmuje 32 analizy – hormony, markery nowotworowe, białka specyficzne i leki);
7. immunochemiczny-markery kardiologiczne (obejmuje 11 analizów – m.in. troponina I i T, CKMBmass., BNP, NT-pro-BNP i dimer D);
8. hemoglobina glikowana HbA1c (tylko jedna edycja w 2022 r.);
9. immunochemiczny-specjalistyczny (obejmujący 9 analizów – m. in. prokalcytoninę, witaminę D, (1-25-(OH)2-witamina D i 25-OH-witamina D), przeciwciała przeciw tyreoglobulinie (anty-TG), przeciwciała przeciw peroksydazie tarczycowej (anty-TPO), Peptyd C, parathormon (PTH), insulinę, osteokalcyne (tylko jedna edycja w 2022 r.).

Tabela 4. Harmonogram programów zewnętrznej oceny realizowanych przez COBJDL w 2022 r.

2022 r.			
Edycja	Nazwa programu	Materiał kontrolny	Terminy odsyłania wyników
Zima	Chemia kliniczna	2 materiały kontrolne	18.02.2022 r.
	Immunochemia poszerzona	2 materiały kontrolne	
	Immunochemia specjalistyczna	2 materiały kontrolne	
	Koagulologia podstawowa	2 materiały kontrolne	
Wiosna	Immunochemia markery kardiologiczne	Materiały kontrolne płynne	1.04.2022 r.
	Hematologia	2 materiały kontrolne	29.04.2022 r.
	Chemia kliniczna	2 materiały kontrolne	27.05.2022 r.
	Immunochemia podstawowa	2 materiały kontrolne	
	Równowaga kwasowo-zasadowa i elektrolity (ISE)	3 materiały kontrolne	
	Hematologia glikowana HbA1c	2 materiały kontrolne	
Lato	Chemia kliniczna	2 materiały kontrolne	26.08.2022 r.
	Immunochemia poszerzona	2 materiały kontrolne	
	Koagulologia podstawowa	2 materiały kontrolne	
Jesień	Immunochemia markery kardiologiczne	Materiały kontrolne płynne	14.10.2022 r.
	Hematologia	2 materiały kontrolne	10.11.2022 r.
	Chemia kliniczna	2 materiały kontrolne	
	Immunochemia podstawowa	2 materiały kontrolne	
	Równowaga kwasowo-zasadowa i elektrolity (ISE)	3 materiały kontrolne	

Opis programów zewnętrznej oceny jakości badań laboratoryjnych oraz ich zakres opisywany był w Informatorach, które aktualizowane były corocznie.

Każde medyczne laboratorium diagnostyczne przystępujące do programów zewnętrznej oceny realizowanych przez Ośrodek otrzymywało podczas rejestracji indywidualny numer kodowy w formacie „litera - cztery cyfry - litera”, który stanowił jednocześnie login do oprogramowania ESPD i pozwalał na identyfikację Laboratorium wyłącznie z poziomu

Ośrodka i danego Laboratorium. Za pomocą indywidualnego numeru kodowego następowała komunikacja Uczestnika z organizatorem programów. Numerem tym oznakowane były formularze wynikowe, indywidualne raporty, zaświadczenia i świadectwa oraz inne dokumenty kierowane do danego Laboratorium. Każdy uczestnik programów zewnętrznej oceny posiadał własne hasło, które umożliwiało logowanie na stronie internetowej Ośrodka.

Indywidualne oceny wyników uzyskane w materiałach kontrolnych udostępniane były przez Ośrodek jedynie zainteresowanemu Laboratorium po uprzednim zalogowaniu się na naszej stronie w programie ESPD. Oceny wiarygodności wyników oznaczeń kontrolnych w programach zewnętrznej oceny uzyskane przez poszczególne Laboratoria udostępniane były tylko bezpośrednim wykonawcom oraz w formie zbiorczego rocznego opracowania Konsultantowi Krajowemu w dziedzinie Diagnostyki Laboratoryjnej i na jego zlecenie poszczególnym Konsultantom Wojewódzkim.

1. Przygotowywanie i dostarczanie laboratoriom uczestniczącym w programach materiałów kontrolnych.

Próbki materiałów kontrolnych przeznaczone do poszczególnych programów zewnętrznej oceny przesyłane były uczestnikom pocztą kurierską. Próbki wysyłano co najmniej dla dwóch programów mających takie same terminy odsyłania wyników oznaczeń kontrolnych, rzadko do pojedynczych programów. O terminach wysyłania przesyłek Ośrodek informował uczestników za pośrednictwem strony internetowej.

Przesyłki zawierały próbki materiałów kontrolnych w postaci liofilizatów do programów z zakresu chemii klinicznej, koagulologii, immunochemii, lub płynne do programów z hematologii, markerów kardiologicznych oraz programu parametrów równowagi kwasowo-zasadowej i elektrolitów (ISE). Próbki materiałów kontrolnych kierowane do uczestników programów były pochodzenia ludzkiego (z wyjątkiem materiałów do oznaczeń parametrów RKZ i elektrolitów ISE). Dla bezpieczeństwa transportu próbki materiałów kontrolnych pakowane były w specjalne torebki typu BIOHAZARD. Wraz z materiałami kontrolnymi z każdym transportem próbek w przesyłkach dostarczana była odpowiednia dokumentacja – list informacyjny zawierający zalecenia do realizacji poszczególnych programów.

Wszystkie arkusze wynikowe gotowe do wydruku wystawione były w formacie PDF na stronie internetowej Ośrodka.

Po wykonaniu oznaczeń kontrolnych dane laboratorium zabezpieczało przekazane przez Ośrodek próbki materiałów kontrolnych do czasu otrzymania oceny wyników i przeprowadzeniu ich analizy. Po otrzymaniu oceny materiały były utylizowane.

W powyższym zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

2. Oceny indywidualne uczestników przeprowadzonych sprawdzianów.

Wyniki w poszczególnych programach zewnętrznej oceny oceniane były względem wartości należnych (odniesienia) jakimi są średnie grupowe (ang. peers groups) uzyskane z wyników uczestników. Jeżeli Ośrodek dysponował wartościami nominalnymi wyznaczonymi przez producenta materiałów kontrolnych, wykorzystywał je w opracowaniach zbiorczych.

Ośrodek nie dysponował wartościami wyznaczonymi metodami definitywnymi czy referencyjnymi dla stosowanych materiałów kontrolnych. Oceny pojedynczych wyników dla ocenianych materiałów kontrolnych obliczane były względem przyjętych wartości

należnych (wartości odniesienia), którymi były średnie grupowe uzyskiwane z wyników uczestników programów. Ponieważ wyniki otrzymywane różnymi metodami, aparatami czy zestawami odczynnikowymi różnią się między sobą, to dla wiarygodnej ich oceny konieczne było stosowanie wartości należnych obliczając wartości średnie w grupach wyników (np. średnimi grupowymi mogą być średnie ogólne, metodyczne, aparaturowe, odczynnikowe czy systemowe). W pojedynczej edycji oceniano zwykle wyniki uzyskane równolegle w dwóch materiałach kontrolnych, wyjątkowo stosowano równolegle trzy materiały kontrolne w programie parametrów równowagi kwasowo-zasadowej i elektrolitów ISE.

Po zakończeniu wszystkich edycji programów zewnętrznej oceny w danym roku Ośrodek przygotowywał dla uczestników roczne podsumowania ich pracy w każdym programie. Roczna ocena wyników w programach realizowanych z częstotliwością czterech edycji w roku wyznaczana była w oparciu o oceny wyników uzyskane w każdej pojedynczej edycji programu:

- Ocena akceptowalna (pozytywna) w czterech edycjach programu skutkowałą otrzymaniem rocznej oceny bardzo dobrej;
- Ocena akceptowalna (pozytywna) w trzech edycjach programu skutkowałą otrzymaniem rocznej oceny dobrej (jedna edycja zakończona oceną negatywną);
- Ocena akceptowalna (pozytywna) w dwóch edycjach programu skutkowałą otrzymaniem rocznej oceny zadowalającej (dwie edycje zakończone ocenami negatywnymi);
- Ocena akceptowalna (pozytywna) w jednej edycji programu skutkowałą otrzymaniem rocznej oceny wątpliwej (trzy edycje zakończone ocenami negatywnymi);
- Ocena akceptowalna (pozytywna) w żadnej edycji programu skutkowałą otrzymaniem rocznej oceny negatywnej, co oznaczało, że każdą z czterech edycji oceniono negatywnie.

Roczna ocena wyników w programach realizowanych z częstotliwością dwóch edycji w roku wyznaczana była w oparciu o pojedyncze oceny wyników uzyskane w każdym z czterech materiałów kontrolnych w dwóch edycjach programu:

- Ocena akceptowalna (pozytywna) dla czterech wyników skutkowałą otrzymaniem rocznej oceny bardzo dobrej;
- Ocena akceptowalna (pozytywna) dla trzech wyników skutkowałą otrzymaniem rocznej oceny dobrej (jeden wynik z czterech ocenianych uzyskał ocenę nieakceptowalną czyli negatywną);
- Ocena akceptowalna (pozytywna) dla dwóch wyników skutkowałą otrzymaniem rocznej oceny zadowalającej (dwa wyniki z czterech ocenianych uzyskały oceny nieakceptowalne czyli negatywne);
- Ocena akceptowalna (pozytywna) dla jednego wyniku skutkowałą otrzymaniem rocznej oceny wątpliwej (trzy wyniki z czterech ocenianych uzyskały oceny nieakceptowalne czyli negatywne);
- Ocena akceptowalna (pozytywna) dla żadnego wyniku skutkowałą otrzymaniem rocznej oceny negatywnej (cztery wyniki z czterech ocenianych uzyskały oceny nieakceptowalne czyli negatywne).

W powyższym zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

3. Sposób udostępniania świadectw oraz zaświadczeń laboratoriom uczestniczącym w poszczególnych programach.

Ośrodek zgodnie z Zarządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 11 czerwca 2010 r. w sprawie

Centralnego Ośrodka Badań Jakości w Diagnostyce Laboratoryjnej⁷¹ oraz Zarządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 31 sierpnia 2017 r. zmieniającym zarządzenie w sprawie Centralnego Ośrodka Badań Jakości w Diagnostyce Laboratoryjnej⁷² został zobowiązany do wydawania medycznym laboratoriom diagnostycznym uczestniczącym w programach zewnętrznej oceny zaświadczeń i świadectw, które będą zachowywać ważność przez 12 miesięcy. W rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 15 grudnia 2017 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie standardów jakości dla medycznych laboratoriów diagnostycznych i mikrobiologicznych⁷³ określono kryteria wydawania zaświadczeń i świadectw. Zgodnie z ww. rozporządzeniem:

1. zaświadczenie potwierdzało udział Laboratorium w programie zewnętrznej oceny, zawierało oceny analitów uzyskane w poszczególnych edycjach i ocenę roczną. Zaświadczenia wydawane były wszystkim Uczestnikom w realizowanych programach;
2. świadectwo wydawane było w programie w zakresie chemii klinicznej tylko w przypadku spełnienia przez Laboratorium kryteriów jakościowych dla 20 analitów wytypowanych w danym programie i uzyskania wyłącznie ocen bardzo dobrych i dobrych w proporcji:
 - a) bardzo dobrych na poziomie nie niższym niż 75%,
 - b) dobrych na poziomie nie wyższym niż 25%.

W programie chemii klinicznej wytypowano 20 analitów, w tym: sód, potas, chlorek, wapń całkowity, magnez, żelazo, białko całkowite, mocznik, kreatynina, kwas moczowy, glukoza, bilirubina całkowita, cholesterol, HDL-cholesterol, triglicerydy, enzymy: AST, ALT, ALP, AMY, GGT.

Uczestnik danego programu w celu uzyskania świadectwa miał obowiązek w ciągu roku poddawać ocenie wyniki dla 20 ww. wytypowanych analitów i uzyskać co najmniej 15 ocen bardzo dobrych i nie więcej niż 5 ocen dobrych. Uzyskanie oceny zadowalającej, wątpliwej lub negatywnej dyskwalifikowało uczestnika do otrzymania świadectwa.

Zaświadczenia oraz świadectwa w programie z zakresu chemii klinicznej wydawane były w jednakowym formacie dla wszystkich programów zewnętrznej oceny realizowanych przez Ośrodek. Od 2021 r. powyższe dokumenty udostępniane były uczestnikom programów tylko w wersji elektronicznej.

Dane uzyskane przez Ośrodek w wyniku prowadzonej działalności w zakresie programów gromadzone były i przechowywane w formie papierowej oraz elektronicznej.

W powyższym zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

4. Działalność szkoleniowa Ośrodka.

W okresie objętym kontrolą COBJDL prowadził działalność szkoleniową w zakresie propagowania wiedzy dotyczącej wiarygodności wyników badań laboratoryjnych wykonywanych w medycznych laboratoriach diagnostycznych. Szkolenia organizowane były w siedzibie ośrodka i prowadzone były przez Dyrektora COBJDL. Każde szkolenie obejmowało 2 godziny wykładów oraz 2 godziny warsztatów praktycznych. Uczestnicy (diagności laboratoryjni) po ukończeniu szkolenia otrzymywali certyfikaty oraz 2 punkty edukacyjne.

Tabela 5. Realizacja szkoleń z zakresu „Programy zewnętrznej oceny realizowane przez COBJwDL – ocena wyników, kryteria i interpretacja.”

⁷¹ Dz. Urz. MZ. z 2010 r. Nr 8, poz. 44.

⁷² Dz. Urz. MZ. z 31 sierpnia 2017 r., poz. 88.

⁷³ Dz. U. 2017 r. poz. 2394.

Rok	Data	Liczba uczestników
2021	21.10.2021 r.	14
	18.11.2021 r.	14
2022	31.03.2022 r.	16
	31.05.2022 r.	21
	29.09.2022 r.	21
	01.12.2022 r.	11

Ponad powyższe, w 2022 r.⁷⁴ Dyrektor Ośrodka, w ramach posiedzenia Polskiego Towarzystwa Diagnostyki Laboratoryjnej Oddział w Łodzi, wygłosiła wykład (szkolenie) online na temat oceny wyników w programach zewnętrznej oceny jakości realizowanych przez COBJDL w okresie 2 lat pandemii koronawirusa SARS-CoV-2. W szkoleniu online uczestniczyły 253 osoby.

W powyższym zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

5. Prowadzenie ewidencji laboratoriów diagnostycznych.

W toku kontroli ustalono, że Ośrodek prowadził ewidencję działających w kraju laboratoriów diagnostycznych uczestniczących w realizowanych programach zewnętrznej oceny jakości wyników badań laboratoryjnych z informacjami o organizacji, zatrudnionej kadrze, zakresie usług, stosowanych metodach i wykorzystywanej aparaturze. Każdy z uczestników realizowanych programów otrzymuje indywidualny numer ewidencyjny. Baza danych aktualizowana była przez Ośrodek na bieżąco. COBJDL prowadził także ewidencję aparatury wykorzystywanej przez medyczne laboratoria diagnostyczne oraz monitorował jej wykorzystanie po każdym zrealizowanym programie.

W powyższym zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Biorąc pod uwagę ustalenia kontroli, na podstawie art. 46 ust. 3 pkt 1 ustawy o kontroli, zalecam Pani Dyrektor:

- 1) przestrzeganie regulacji zawartych w:
 - ustawie z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych w zakresie dokumentowania przeprowadzenia przez głównego księgowego kontroli wstępnej dokumentacji finansowo-księgowej,
 - rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych w zakresie klasyfikowania wydatków zgodnie z klasyfikacją paragrafów i środków,
 - rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 4 marca 2010 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych oraz Ministra Finansów z dnia 11 stycznia 2022 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej, w zakresie terminowego przekazywania sprawozdań budżetowych;
- 2) opisywanie dokumentów księgowych zgodnie z art. 21 ust. 1 ustawy o rachunkowości oraz z regulacjami wewnętrznymi w tym zakresie;
- 3) zmianę/dostosowanie funkcjonującego w Ośrodku programu księgowego w sposób, który umożliwi rzetelną prezentację wydatków zgodnie z przepisami dotyczącymi rachunkowości jednostek budżetowych;
- 4) aktualizację zasad (polityki) rachunkowości Ośrodka w zakresie:

⁷⁴ Data szkolenia 28 marca 2022 r.

- planu kont z obowiązującymi przepisami dotyczącymi rachunkowości jednostek budżetowych, a także z funkcjonującym w Ośrodku programem księgowym,
 - wartości środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych umożliwiającej jednorazowe zaliczenie wydatków na nabycie tych środków lub wartości do kosztów uzyskania przychodów;
- 5) doprowadzenie do aktualizacji Regulaminu organizacyjnego COBJDL pod względem struktury zatrudnienia;
 - 6) rozważenie wzmocnienia obsady kadrowej na stanowisku diagnosty laboratoryjnego;
 - 7) terminowe regulowanie zobowiązań.

Przedstawiając powyższe zalecenia, oczekuję od Pani Dyrektor, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykonania zaleceń, wykorzystaniu wniosków, a także o podjętych działaniach w celu ich realizacji lub przyczynach ich niepodjęcia.

Ponadto, informuję Panią Dyrektor, że stosownie do art. 48 ustawy o kontroli, od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

Z wyrazami szacunku
z upoważnienia Ministra Zdrowia
Krzysztof Krzyżanowski
Dyrektor
/dokument podpisany elektronicznie/